

IN PACE IN IDIPSUM
DORMIAM ET QUIESCAM

ORIENTUR JUSTITIA
ET ABUNDANTIA PACIS.

PASSER INVENIT SIBI DOMUM
ET TURIBUS NUM. ALTARIA.

VIII. ÉVF. 1907 1. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYŰL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó elsején.

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

VIRGO IPSUM, QUEM GENU
IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO
SPIRITUS CONTRIBULATUS

PLORABUNT SACERDOTES:
PARCE POPULO TUO.

KRISZTUS A MEGVÁLTÓ.

Üvegmozaik-kép Ő császári és apostoli kir. felsége tulajdonában.

KÉSZITETTE RÓTH MIKSA JÓZSEF BUDAPESTEN.

ÖRÖKIOMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom. Dr. Galcsék György: Az oltáregyesületi tagok lényeges kötelességei. — Szentiványi Béla: Emlékezem. — Karkecz Lajos: Az Oltáriszentség anyaga. — Erdősi Károly: Jöjjetek hozzám mindannyian! — Antoniano Silvio neveléstani művéből. — Timár Kálmán: Közös szentáldozás a hivek körében. — Greschner János: Első áldozáskor. — Innen-onnan. — Fischer Ágoston: Elmélkedés a legfölségebb Oltáriszentségről. — Oltáregyesületi ügyek. — Hirdetések.

Az oltáregyesületi tagok lényeges kötelességei.

(Elmondott Budapesten az Eucharisztikus értekezleten 1906. év szeptember 24-én.)

Nagyméltóságú és Főtisztelendő Érsek Ur! Mélyen tisztelt kongresszus!

Szólanom kell az oltáregyesületi tagok lényeges kötelességeiről.

Mit értünk az oltáregyesületi tagság lényeges kötelességei alatt?

A lényeges kellékek alatt azokat értjük, a melyek nélkül a tagok az oltáregyesületi tagsággal járó kegyelmekben, lelki előnyökben, nevezetesen a bucsuban nem részesülhetnek.

S ilyen lényeges kellék három van:

1. hogy a tag neve be legyen írva az Oltáregyesület törzskönyvébe,
2. hogy évenként valami alamizsnát adjon a szegény templomok javára s
3. hogy hónaponként egy órai szentségimádást végezzen.

Ezek képezik a bucsukban és a kegyelmi áldásokban való részesedés feltételeit — vagy jogi műszóval élve — tényállását!

Mind a háromról röviden!

***

I. Ha szabad magamat úgy kifejeznem, *jogi szempontból legfontosabb*, hogy az illető *tag neve be legyen vezetve* az egyesület *törzskönyvébe*.

Ez a feltétel gyökere az oltáregyesületi tagságnak!

Akkor lettél az egyesület tagja, a mikor neved a te beleegyezéseddel a törzskönyvbe került, *addig* vagy tagja, a mig neved benne szerepel, még ha el is hanyagoltad egyéb lényeges kötelességeidet, vagy esetleg meg is bántad, hogy az egyesület tagja lettél, sőt talán ki is jelentetted, hogy kilépsz s nem tartod magadat az egyesület tagjának. Mindaddig, a mig neved benn szerepel a törzskönyvben, az egyesület tagja vagy. S csak

akkor szüntél meg tagja lenni, a mikor kitörölték nevedet, illetve kilépésedet bejegyezték.

Ez fontos azért, mert a szegény jó terjesztők igen gyakran szomoruan, nem ritkán haragosan panaszolják az igazgatónak, hogy ez az X. Y. tag már hosszú idő óta nem fizet semmit, sőt szidalmakkal pótolja alamizsnáit, ha azokat kérik tőle s a templomban sem igen látják. Megszünt-e az ilyen az egyesület tagja lenni? Nem! — S azért ily esetben türelemre, elnézésre és óvatosságra van szükségünk annál inkább, mert ezen jó terjesztők rendszerint puritán gondolkozású s kategorikus akaratú lelkek, a kik nagyon is sürgetik a kötelességét mulasztó tagnak kirekesztését. Pedig talán nehéz anyagi helyzet, vagy egyéb külső körülmények okozzák a tag kötelességeinek mulasztását s nem lehetetlen, hogy — mert épen a mikor kérték az évi alamizsnát, nem rendelkezett vele — csak szorult helyzetét fődte szidalmakkal. Változik majd a helyzete vagy az Isten kegyelme működik erősebben majd szívében s ismét buzgón teljesítheti egyleti kötelességeit, a nélkül, hogy újra beiratkoznia kellene, a mire már szégyenből is nehezen szánná magát!

II. A bucsu elnyerésének második lényeges kelléke, hogy a tag *valamelyes alamizsnával* járuljon a szegény templomok felsegélyezéséhez.

Az oltáregyesületi alapszabályok sem a minimumot, sem az alamizsna minőségét nem írják elő kötelezően és határozottan. Az egyes Oltáregyesületek által kiadott vezérkönyvekben, utasításokban rendszerint 24 fillér szerepel, mint az alamizsna legkisebb mennyisége. Azonban eleget tesz kötelességének és részesülhet a kegyelmi adományokban az is, a ki kevesebbel járul, vagy az alamizsnát nem pénzben, hanem más valamiben adja, pl. vásznat, pamutot ad. Sőt a mennyiben a *munka is érték*, ha dolgozik valamit, pl. horgol az egyesület javára, az is teljesíti ezen egyesületi kötelességét.

Az alamizsnát a terjesztők szedik be évenként. Ez igen kényes és nehéz feladat. Valóban az időhöz kötött fizetés adóizü s visszariaszt igen sokat az egyesülettől. Szemet szur ez kivált a szocializmus által megmételeyezett vidékeken. Gyakran panaszkodnak a főtisztelendő plébános urak, hogy ezen akad meg az egyesület terjedése — az alamizsnaszedés okoz nekik legtöbb bajt.

Több helyen tehát a plébános urak akként segítettek a dolgon, hogy a havi oltáregyesületi közös ájtatosság, nevezetesen a szentségimádás napján *perselyeztek* az Oltáregyesület céljaira. Az alamizsnaszedés ezen módja nem ellenkezik a szabályok szellemével; könnyü a népre nézve, mert annyit ad, a mennyi neki tetszik; apródonkint adja és senki előtt nem kell pirulnia, ha kevesebbel járul az egyesület javára, mint szomszédja. És mondhatom, hogy az alamizsnaszedés illetén módja majdnem előnyösebbnek is bizonyult az egyesületre nézve.

III. Az egyesületi tagság harmadik legfontosabb kelléke *havi egy órai szentségimádás!*

Ez erkölcsi, éltető gyökere az oltáregyesületi eucharisztikus életnek és működésnek! A ki elvégzi a havi szentségimádást, az szívesen áldoz is az Ur oltárára. Az Oltáriszentség iránt való szeretete nem zsugorodik össze az évi alamiznaadásra, hanem a legméltóságosabb Oltáriszentségnek van szentelve szíve, lelke, egész élete.

Óraválasztás! Mikor kell végeznünk ezen imádási órát?

A tag, a mikor belép az Oltáregyesületbe, rendszerint napot és órát is választ, a melyen ima-óráját elvégezze.

Ezen óraválasztást azonban csakis azon *gyakorlati és lélektani szempont* ajánlja, hogy a kitűzött nap és imádási óra ébren tartja a figyelmet, a közeledő nap felkölti a kötelesség érzetét, bizonyos erkölcsi nyomást gyakorol az emberre s így biztosabban elvégzi az imát.

Tehát csakis ezen gyakorlati szempont követelménye az imádás napja és órájának kitűzése s nem szükségszerű feltétel, valamint nem az, hogy a templomban végezzük az imaórát!

Igen! könnyebb és talán hasznosabb a szentségimádás, ha azt a templomban az Oltáriszentség előtt végezzük, de nem feltétlenül szükséges.

Épen azért a plébános bölcs belátásától függ, hogy e két gyakorlati szempont tekintetbe vételével úgy rendezze el a tagok imádási óráit, hogy azok is hasznosabban, könnyebben végezzék, de valamelyes ellenőrzés alatt is álljanak. Bizonyos erkölcsi erőt merit a tag már abból is, ha azt másokkal együtt jóllehet nem közösen, hanem kiki magában végzi.

Több helyen a plébános urak épen ezért a *hónap vasárnapjaira* osztják be az imaórákat úgy, hogy a tagok minden vasárnap reggel 6 órától este 6-ig, vagy még tovább is csoportonként váltakoznak s a nyilvános istenitisztelet idejét kivéve esetleg fenhargon és karban végzik. Az imádás alatt két gyertya ég a tabernaculum mellett. Igen ajánlatos mód.

Mások a *hónap minden egyes napjára* osztják be az imaórákat.

A tag tetszésétől függ, milyen órát választ.

Azonban eleget tesz a vállalt kötelességnek, ha bármikor és bárhol végzi! Nem az a döntő, hogy mikor és hol végzi, hanem csak hogy elvégezze.

Épen azért igen fontos, hogy módot és eszközt nyujtsunk a hiveknek, hogy lehetőleg *könnyen* tehessenek eleget ezen kötelességüknek. Erre a legcélszerűbb s legkedvesebb eszköz a *havi közös szentségimádás*.

A közös szentségimádás mindenkor kedves ájtatossága volt a népnek még mielőtt az oltáregyesületek léteztek volna s az oltáregyesületi eucharisztikus élet legtermékenyebb tényezőjének épen a közös imádás bizonyul!

Ha teljesen magukra a hivekre bizzuk a vállalt imaórák elvégzését: azt kezdetben elvégzik, később legtöbbször biztosan abbahagyja, mert nehéz dolog egy óráig egyedül magában imádkozni; s valljuk be, hogy nem is tudják, mit imádkozzanak.

A közös imádás fejleszti a nép eucharisztikus ismeretét, ébren tartja kötelességtudatát és kedvet, lelkesedést önt a szivbe. Hogy *hogyan rendezzük* be ezen közös havi ájtatosságot, az a körülményektől függ.

Vannak helyek, a hol pl. a hónap egyik vasárnapján egész nap ki van téve a legméltóságosabb Oltáriszentség, ez azonban már fejlesztett eucharisztikus életet tételez fel. Kezdetnek igen sok; az első hónapokban hat talán az ujság ingerével s egész napon át lesznek a legméltóságosabb Oltáriszentségnek imádói; azonban csakhamar ritkulnak soraik s vele gyengül és szenved az Oltáregyesület ügye is. A visszaesés, a dekadencia veszedelmesebb, mint a kisebb keretű, de egészséges és kitartó munka.

Másutt csak délután a litániával összekötve végzik a szentségimádást. Kezdetnek az utóbbit ajánlanám; annál inkább, mert a papság idejét és munkáját igen sok helyen épen vasárnap veszik igénybe egyéb lelkipásztori teendők s magok esetleg kevésbé vehetnének részt a napi szentségimádásnak ha nem is vezetésében, legalább ellenőrzésében: pedig ha azt akarjuk, hogy az méltó, ünnepélyes és gyümölcsöző legyen, a papnak kell azt vezetni, vagy legalább is jól utána nézni.

Ha azt tisztán a hivekre és a conventionalis előimádkozókra bizzuk: ellaposodik, gépiessé lesz.

Pap nélkül, kellő felügyelet, ellenőrzés és vezetés nélkül, mint minden egyéb egyesület, úgy az oltáriszentségi egyesületek is elcsenevészednek s elpusztulnak. Tehát inkább keveset, de ha csak lehetséges, a pap vezetése mellett.

Sőt még ha egész nap is ki van téve a legméltóságosabb Oltáriszentség, még ez esetben is tüzzünk ki egy — például a befejező órát — a mikor maga a pap vezesse a szentségimádást.

Hogyan végezzük a közös szentségimádást?

Sok helyen a hivek, csendben, kiki magában imádkozik. Ezen módot csak ott ajánlanám, a hol a pap egyáltalán nem vehet részt a Szentségimádásban — megfelelően kioktatott, kiképzett s mindenkor a pap felügyelete alatt álló előimádkozók nincsenek s a hivek pedig nem tudnak karban pontosan és áhitattal imádkozni.

Vannak helyek, a hol előmondják az imákat s előénekelnek a szokásos előimádkozók. Kezdetleges eljárás; az imádás igen sokszor az előimádkozó öntetszelgésévé fajul s rendszerint az előimádkozók veszekedésének, nem egyszer botrányoknak forrása. Az imádás szelleme megmerevedik: s egy-két év múlva biztos a visszaesés!

Másutt a vezető lelkiatya egy-egy szakaszt olvas fel valami alkalmas szentséglátogatási könyvből s az olvasottak felett egy pár perczig csendben elmélkednek a hivek. De mit elmélkednek? Semmit! Gondolat nélkül, tétovázva lesik, mily lassan mulik az idő s türelmetlenül várják az imaóra végét. Eszmének, ideának nagyon szép, hogy elmélkedve imádják az Ur Jézust: de gyakorlati értéke semmi sincs! Még a theologiaiilag képzett s fegyelmezett eszű papnak is nehéz az elmélkedés, ha hónaponként csak egyszer szánja magát reá. Mit szóljunk arról a szegény egyszerű, fegyelmezetlen eszű, más képzetekhez szokott, más gondolatkörben mozgó emberről, ha azt kívánjuk tőle, hogy rendszerint elvont igazságokat magában foglaló pont elolvasása után annak tartalmáról elmélkedjék? Az imádás ezen módját a legnehezebbnek és legkevesebb lelki haszonnal járónak tartom. Ha talán az ujság ingere kezdetben többeket vonzott a szentségimádók sorába, biztosak lehetünk róla, hogy egy pár hónap alatt százból tiz-tizenöten maradnak meg; a legnagyobb erőmegfeszítés mellett is összehörpül az imádók száma. Ennél jobb az előbb felhozott módok bármelyike.

Legjobb, legcélravezetőbb rendszernek tartom, ha fenhangon imádkoznak akár felváltva a pap és a hivek; akár pedig két karra osztva maguk a hivek. Olyan helyen, a hol többen vannak, még akár olvasni nem tudók, akár pedig a megfelelő imakönyv nélkül — helyesebb, ha az egyik bekezdést mondja a pap, a másikat a hivek, miután a pap imáját könnyebben értik, mint a mit karban mondanak.

Akár karban, akár pedig felváltva a pappal imádkoznak a hivek, az nem fog sikerülni, hacsak nem oktatja és nem vezeti őket maga a lelkipásztor. Jól tudjuk, hogy még a papnevelőintézetekben is gondot és ellenőrzést igényel a közös ima, annál inkább a kevésbé fogékony és különböző koruakból álló népnél.

A pap *mindenkor a szószékről vezesse* az imádat. Ott észrevesz minden legkisebb hibát, helyre hozza könnyen és kevésbé fárad ki az előimádkozásban.

Ének. Az egy órai folytonos imádság, akár fenszóval történjék az, akár kiki magában imádkozik, kifáraszt, a mivel együtt jár az elszórakozás. Az ima gépiessé válik s ámbár a jóakarattal mellett érdemszerző az ilyen is, de kevésbé hasznos, mintha éber szellemmel végezzük mindvégig. Azért közben-közben, legalább minden negyedik lap után 2—3 versszakot énekeljen a nép. Az énekek szólhatnak a legméltóságosabb Oltáriszentségről, a szent Szivről, a boldogságos szűz Anyáról s általában olyanok választandók, a melyek az Ur Jézus személyére, vagy a boldogságos Szűzre vonatkoznak.

Az éneket orgona kísérje. Ez is élénkíti az ájtatosságot. A kántor, ha nem is köteles erre, a míg a közös Szentségimádás az egyházmegyei

hatóság által a rendes, kötelező ájtatosságok közé nem soroztatott — megteszi szívesen egy kis remuneratio mellett.

Hogy melyik imádkozási mód a jobb és legmegfelelőbb, ezt csak a tapasztalat igazolhatja. Méltóztassanak megpróbálni s a melyik jobbnak bizonyul, azt választani.

De természetesen jobbnak azt fogom tartani, a mely szaporítja az imádók számát, ébren tartja, élesíti kedvöket s kitartókká teszi őket.

Nem a mód, hanem a cél a lényeges.

Ne felejtjük el azonban, hogy a legősibb Szentségimádás: maga a szentmise is az utolsó imádási módra vezet. Ott is imádkozik a pap, imádkoznak a hivek — így volt az eredetileg —, az imát ének váltja fel; majd állnak, majd ülnek, majd térdepelnek.

Ez a természetes!

De a legtermészetesebb imádási mód is külsőséggé fajul, kellő lelki gyümölcs nélkül szükölködik, ha magára marad a nép!

A Szentségimádás és vele az Oltáregyesület csak a pap szeme és keze alatt nő, virágzik és gyümölcsöt terem! *Dr. Galcsék György.*

EMLEKEZEM...

Emlékezem... Ott ültem én
Jó anyám ölében,
Kis kezemet összetéve
Szemem a szemében.

Emlékezem... vele jártam
A Szűz templomába,
Ciljombakasztó tavasznak
Virágos havába.

Ma már ritkán, nagyon ritkán
Ülhetek ölébe,
Egyszer járom azt az utat
Eszteendőnként véle.

De a szava esdő hangján
Mindig a fülemben:
«Máriához — édes fiam —
Légy hű mindörökre».

Szentiványi Béla.

Az Oltáriszentség anyaga.

ERTEKEZZÜNK kissé a külszinekről, mint fátyolról, mely alá az isteni Megváltó titokzatos módon elrejtőzködik a legszentebb Oltáriszentségben. Mi volna ez a fátyol más, mint a kenyér és bor színe, melynek állaga az Oltáriszentség anyagát teszi?

Mikor Krisztus az utolsó vacsorán e hatalmas Szentséget szerezte, mind a kenyér, mind a bor kéznél volt. Ennek bizonyítására álljanak a következők.

Szent Máté így ír: *Midőn vacsoráltak, vevé Jézus a kenyeret, megáldá és megszegé és adá tanítványainak és mondá: Vegyétek és egyétek, ez az én testem. És vevén a kelyhet, hálát ada és nekik adá, mondván: Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, az új szövetségé, mely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára.* (XXVI. 26—28.)

Szent Márknál ezt olvasom: *És midőn evének, vevé Jézus a kenyeret és megáldván, megszegé és nekik adá és mondá: Vegyétek, ez az én testem. És vevén a kelyhet, hálát adván, nekik adá és ivának abból mindnyájan. És mondá nekik: Ez az én vérem, az ujszövetségé, mely sokakért kiontatik.* (XIV. 22—24.)

Szent Lukács így emlékezik meg az utolsó vacsoráról: *«És vevén a poharat, hálát ada, mondván: Vegyétek és osszátok el magatok között... És vevén a kenyeret, hálát ada és megszegé és nekik adá, mondván: Ez az én testem, mely érettetek adatik. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre. Hasonlóképen a kelyhet is, miután vacsorált, mondván: Ez a kehely az ujszövetség az én véremben, mely érettetek kiontatik.* (Luk. XXII. 17—20.)

A nemzetek apostola pedig, szent Pál, a korinthusi hivekhez küldött első levelében a legfölségesebb Oltáriszentségről ezen mélyértelmű szavakban emlékezik meg: *«Az áldás kelyhe, melyet megáldunk, nem a Krisztus véreben való részesülés-e? és a kenyér, melyet megszegünk, nem az Ur testében való részesülés-e?»* (I. ad. Corinth. X. 16.)

Szent Ágoston (Contra Faustum 20. köt. 13. f. M. 42. köt. 379. old.) elbeszéli, hogy e szokás miatt, hogy t. i. kenyeret és bort áldoztak, mesélték a pogányok a keresztényekről, hogy Cerest és Libert tisztelik.

Minden kétségen felül igaz tehát, hogy isteni Megváltónk, Jézus Krisztus, a legméltóságosabb Oltáriszentség szerzésénél kenyeret és bort használt. Ezzel az Ur a lélek táplálására célzott, mert valóban az Eucharisztia a lélek természetfölött való táplálása. Minden kétségen kívül áll az is, hogy már az őskeresztény egyházban a legfölségesebb Oltáriszentséghez a hivek kenyeret és bort használtak.

A sok buzaszemből kialakult kenyér és a szőlőgerezdek sokaságából

kipréselt bor világosan az egyháznak sok tagból álló misztikus testét is ábrázolja. Ezen ok miatt Cornelius a Lapide idevonatkozólag megjegyzi: «Az ugyanegy kenyérből való részesülés által sokan (mi mindnyájan, a kik abban méltán részesülünk) egy szent kenyérré, egy titokzatos testté leszünk, amennyiben azáltal mindnyájan Krisztus titokzatos testével egyesülve, vele egygyé válunk». Ezen titokzatos egyesülésnél fogva, mely a hivek és Krisztus között az ő testének és vérének (méltó) vétele által létrejő, nevezték a szent Atyák e legméltóságosabb Szentséget minden hivek közegyesülésének (Communio, communis unio) Krisztusban és Krisztussal és egymás között (Ágost. Béda). Azért nevezte azt a trienti szent gyülekezet is (13. ülés 7. r.) egység jelének, szeretet kötelékének, a béke és egyetértés jelvényének (V. ö. Uj-szövetségi biblia szent Pál lev. ad korinth. i. rész jegyzet.).

Tagoljuk szét az Oltáriszentség anyagát és értekezzünk elsősorban a kenyérről.

A kenyér, melyből a legfölségesebb Oltáriszentség készül, három oldalról hívja fel figyelmünket: 1. természetére való tekintetből, mely miatt felvetjük a kérdést: milyen természetűnek kell lenni a kenyérnek, mely az átlényegítő szavakra Krisztus valóságos testévé válik? 2. mennyiségére való tekintetből, mely miatt megfelelünk a kérdésre: mennyi kenyér alkalmazandó az Oltáriszentséghez? 3. egyéb melléktulajdonságaira való tekintetből s ezért elsoroljuk a kellékeket, melyekkel az áldozati kenyérnek birnia kell, hogy az Oltáriszentség alkalmas anyagává válhassék.

Első kérdés tehát az: *milyen természetűnek kell lenni a kenyérnek, mely az átlényegítő szavakra Krisztus valóságos testévé válik?*

Könnyű a felelet, mert már a florenczi zsinat határozott e kérdésben, mikor kimondotta, hogy a legszentebb Oltáriszentség anyaga a kenyér, mely rendelkezésből világos, hogy a kenyér szükségszerű anyaga az Oltáriszentségnek.

• Szükségszerűen toródik előtérbe az első kérdés megfejtésénél, hogy *milyen kenyér lehet a legfölségesebb Oltáriszentség anyaga?*

Cajetánnak nem adhatunk igazat, ki azt állította, hogy nemcsak a buzakenyér, hanem bármely gabonanemükből készült kenyér lehet a legszentebb szükségszerű anyaga.

Vannak, kik szent Tamással azt is állítják, hogy rozskenyeret is lehet használni (s. Thomas docet, 3. part. quaest. 74. art. 3. ad 2.). Melyből az következne, hogy a buzakenyér nem kizárólagos anyaga az Oltáriszentségnek. Ezt egyszerűen tagadásba kell vennünk, mert mélyebben hatolva szent Tamás állításának értelmébe, kiviláglik, hogy ő ezen nyilatkozatot azért használta, mert nem akart vagy nem tudott a buza és a rozs között ezen tekintetben különbséget tenni. Mind a két gabonanemüt egy ténye-

zőnek ismerte vagy vélte. Ő ugyanis az idézett helyen így érvel: «*Megjegyzendő, hogy a nemző magához hasonló természetűt hoz létre, ha mégis a nemző és a nemzett között valami különbség fennforogni látszik, az csak kivételesen, vagy az anyag vagy a nemző erő gyengesége miatt történhetik; azért, ha valamely gabonanemű, mely a buzaszemből keletkezhetik, rosz földre hull, jöhet létre a (Siligo) rozs. Ezen gabonaneműből készített kenyér az Oltáriszentség alkalmas anyaga lehet. Ugyanezen okoskodás nem áll fenn az árpa és más egyéb gabonaneműekkel szemben, talán csak azért, mert ezek a tiszta buzával faji hasonlatossággal birnak. Ezeknek hasonlatossága inkább a rokonfaji jellegre, mint az ugyanazonosságra vonatkozik épen úgy, miként a külalak hasonlóságából következtethetjük, hogy a kutya és a farkas rokonfaji jelleggel birnak, habár azért nem egy és ugyanazon nembeliek».*

Másodsorban tiszta dolog, hogy az áldozatot bemutató lelkész sohasem használhat mást az Oltáriszentséghez, hanem csak tiszta buzából készült kenyeret. Ősidőktől fogva ez az egyházi gyakorlat, mert bármily valószínűnek látszik is szent Tamás érvelése, még sem szabad soha itt a valószínű vélekedést a biztos meggyőződés fölé helyezni. Nem különösen akkor, mikor a legszentebb Oltáriszentség készül az oltáron.

Ezekből kifolyólag az a mi meggyőződésünk, hogy bünt követne el az a pap, ki az oltáron rozskenyeret alkalmazna.

Sokan vannak, kik kétkednek a fölött is, vajjon az ilyen kenyeret az átlényegítő szavak képesek volnának-e az Ur Jézus drágalátos szent testévé átváltoztatni?

Lucius Ferraris is nyilatkozik e kérdésben, midőn így szól: «*Az Oltáriszentség anyaga a buzakenyér és a szőlőgerezdekből sajtolt bor. Ez a katolikusok általános véleménye. Így nyilatkoznak az egyetemes egyházi zsinatok, különösen a flórenczi szent zsinat, melyben az Egyház az «Unio» kérdése körül mozogván, így nyilatkozik: Harmadik az Oltáriszentség, melynek anyaga a buzakenyér és a szőlőgerezdekből sajtolt bor» (Luc. Ferr. Prompt. Bibl. IV. K. de Eucharistia pag. 757.).*

Hogy az Oltáriszentség anyaga tényleg a kenyér és bor, az vita tárgyát sem képezheti többé, mert ez ma már dogma, hitcikkely. Az, hogy az Oltáriszentséghez csak buzakenyér használható, az nem dogma, nem hitcikkely, de egészen bizonyos. Bizonyos az eddig mondottakból is, de még inkább bizonyos lesz a következőkből.

A IV. Laterani zsinat (cap. firmiter) és a flórenczi, mint fennebb említém (in Decr. de Unione) és a Trid. (Sess. 13.) 13. ülésében körvonalozta, mi az Egyház felfogása.

A flórenczi zsinat határozatához csatolhatjuk még bizonyítékul a «Római káté» következő szavait: «*Az Üdvözítő szavai mutatják, hogy a*

kenyeret buzából kell készíteni. A közönséges szólásmód szerint eléggé ism eretes ugyanis, hogy a kenyér alatt, minden hozzávetés nélkül, buza-kenyeret értünk». Hivatkozunk a római misekönyv szabályaira is (3. §.), a hol nyilván ki van mondva: *«Ha a kenyér nem buzából való, avagy buzából való, de másnemű gabona van hozzávegyítve oly mennyiségben, hogy nem maradhat buzakenyérnek avagy valahogy meg van romolva, akkor nem lesz belőle Szentség».* (V. ö. Katschthaller *«Ágazatos Hittan»* V. K. 393. l.) Ide kell igtatni a Chalcedoni zsinat határozatát, mely az egyetemes egyház felfogását tolmácsolja, mikor megtiltja papjainak a szentmise szolgálatát, ha esetleg buzakenyér nem állana rendelkezésükre. (Cf. Conc. Chalcedon. art. 3. Libell. Ischyrim adv. Dioscor. Mansi Coll. Conc. T. 6. c. 1914.)

Bizonyítsunk a Szentírásból is. Ezen elmélkedés elején felemlített helyeken szent Máté, Márk és Lukács evangelistáknál csak kenyérről van szó, mely a zsidó törvények és szokások szerint csak buzakenyér lehetett, mert, ha nem buzakenyérről volt bárhol is szó, azt mindig feltűnően jelezték. Így például szent Jánosnál (VI. 6.) ezt olvasom: *«Mondá neki (Jézusnak) egyik tanítványai közül András, Simon Péter bátyja: van itt egy gyermek, kinek öt árpakenyere vagyon ...»* Ugyanott egyszerűen csak kenyérről van szó, mikor az Ur és a tanítványok között rövidke elröppenő szavakban megnyilvánult értekezés folyt, mit kellene tenni, hogy a Mestert hallgató óriási néptömeg éhét lecsillapíthassák. Magok az izraeliták is, mikor azon a nevezetes éjjelen utrakészen várták az egyiptomi rabszolgaságból való megszabadulást, tiszta buzakenyeret szárítottak a napon, hogy legyen mivel az uton táplálkozniok. Mózes is az ő öt könyvében akként rendelkezik, hogy ezen szabadulás emlékére a Pasach ünnepén, azaz Husvét napjaiban kovásztalan buzakenyeret és keserű gyökeret használjanak. Így történt aztán az is, hogy Jézus az utolsó vacsorán a zsidó szokáshoz alkalmazkodva, kovásztalan buzakenyeret használt.

A szentatyák, valahányszor az Eyangéliumok magyarázatába állanak, mindig csak kenyérről tesznek említést. Ugyancsak kenyeret emlitenek a szentatyák összes irataikban mindannyiszor, valahányszor csak szent Pálnak ezen értekezés elején felemlített megnyilatkozását magyarázzák. Szent Jeromos, szent Ambrus, szent Ágoston, szent Jusztin martyr, Tertullian irataiban számos adatot lehet találni állításom bizonyítása mellé. Szent Irén még határozottabban szól, midőn Krisztus szentséges ajkairól elhangzott parancsként említi fel azt a ténykörülményt, hogy az apostolok kötelesek voltak *«a termények első zsengéjét Istennek áldozni, nevezetesen kenyeret és bort s pedig határozottan buzakenyeret* (V. ö. Probst, Liturgie 120. old. Sacram. 200. old. és Katschthaller *«Ágazatos Hittan»* IV. K. 394. lap). Hasonlóképen nyilatkozik Alex. Kelemen. Origenes Krausnál azt mondja, hogy az

árpakenyeret a zsidó hit és a buzakenyeret pedig a *keresztény* vallás jelképének tartja. (V. ö. u. ott.)

De maga a józan ész is azt kívánja, hogy miképen a testi táplálék leglényegesebb alkotórésze a kenyér, úgy a lelki táplálék készítéséhez is kenyér alkalmaztassék, mely aztán az átlényegítő szavak hatása alatt az Ur drágalátos szent testévé s így a mi halhatatlan lelkünk természetfölötti táplálékává válik. Megszívlelendő mégegyszer azon megjegyzés is, melyet ezen értekezés elején Suareztól emeltem ide, hol az mondatott, hogy a szentatyák a legméltóságosabb Szentséget minden hivek közegyesülésének (Communio, communis unio) Krisztusban és Krisztussal és egymás között nevezték el. Ennek jelképe a sok magból összeőrölt buza és a sok szőlőszemből sajtolt bor.

Maga szent Tamás, ki a rozst a buzaszem elfajzásának képzele s azért mind a kettőt buzának tartja, szintén azt mondja, hogy *«az emberek közönségesen buzakenyérrel táplálkoznak és így a buzakenyér alkalmasabb e szentség hatásainak jelzésére, mert nagyobb tápláló ereje van: azért legméltányosabb volt buzakenyeret rendelni e szentség anyagául»*. (Summ. Theol. P. 3. qu 74. a. 3.)

Mily gondosan örökődik az egyház, hogy a legszentebb szentség hatásaiban valami alaki hiba miatt meg ne gyöngittessék. Gondosan körvonalazza, hogy a legfölségesebb Oltáriszentség készítéséhez buzaszemekből összeőrölt lisztet, illetve kenyeret és a sokféle szőlőszemekből sajtolt bort szabad használni. Azt, hogy kenyér alkalmaztassék, hitcikkelybe foglalja, mely fölött ellentétes értelemben vitatkozni sem szabad; azt, hogy buzakenyér használtassék, nyílt kérdésnek hagyja ugyan, de a régi gyakorlatra, a szentatyák megjegyzéseire, a józan ész kívánalmaira való hivatkozással üdvös és hasznos dolognak hirdeti, hogy ne bármely gabonanemüből, hanem a Szentség méltóságának és mély értelmének megfelelő módon, tiszta buzából készült kenyér alkalmaztassék.

Őrizzük meg tehát bizalmunkat a ker. kath. Anyaszentegyház iránt, mely, mint ezen egy esetből is világos, az emberiség legnagyobb jótevője a földön. Se guny, se rágalom, se hiuság, se emberi tekintetek ne szakasszanak el szerető édesanyánktól, ki olyan aggodalmaskodó lelkiismeretességgel csüng ideig és örökkétartó boldogságunkon. Tőle várjunk az életnek válságos tengerén utmutatást. Miként isteni Mesterünk mondá, hogy ő az út, igazság és élet, úgy higgyük el, hogy az ő személyesítője szintén út, melyen fennakadás nélkül haladhatunk; igazság az, mely után biztosan indulhatunk; élet, mert az élet kenyerét készített naponkint papjaival, hogy lelkünk éhen el ne vesszen, hanem örök élete legyen.

Vajjon aztán ezen kenyér kovásszal erjesztett vagy pedig kovásztalan legyen-e? Azt más alkalommal fogjuk tárgyalásunk anyagául felvenni.

A legközelebb még előbb meg kell felelni azon kérdésre: *mily mennyiségben alkalmazandó a kenyér a legfölségesebb Oltáriszentség készítéséhez?*
Karkecz Lajos.

JÖJJETEK HOZZÁM MINDANNYIAN!

(A Szent-István-Társulat 1907. évi naptárából.)

Kik sirtok, szenvedtek szegények,
 Ezernyi gondban küzdve élték
 S békét nem ismer lelketek:
 Oh szánlak, szánlak benneteket!

Meddő leszen a küzködéstek,
 A míg csak önző, földi érdek
 S hitvány, muló haszon a cél,
 És lelketek halott — nem él!

Ha csak a földre néztek egyre
 S így vágyakoztok csalja üdvre:
 Tán lelték kincset, aranyat,
 De lelketek — szegény marad.

Ha földön élsz is, nézz az égbe,
 Csak onnan szállhat rád a béke
 S ha Istent hűtlen elhagyod:
 Lehet várad — s nincs otthonod.

Keresd tehát, mi nem mulandó,
 Mi él örökké s egyre tartó;
 Ám máshol ezt meg nem leled:
 Az *oltár* nyújtja im neked.

Az oltár titka, szent edénye:
 A Megváltó szent teste-vére
 Vonja a földre az eget
 S az ég felé a lelkeket.

Oh, lenne bár oly tiszta lelked,
 Oly ártatlan, miként a gyermek,
 Kinek a szive csupa hit:
 Midőn először áldozik.

Ő érzi, tudja: ott a béke,
 Vigaszt lel ott a szenvedésre;
 Ott száll szivébe az erő,
 Bünt megvető, eget nyerő.

Rád nem várnak tán szenvedések?
 Tán csupa rózsza a te élted?
 Nem küzdesz-e te is szegény
 Az élet farlós mezején?

Ha csüggedsz hát, ha sir a lelked,
 Oh kérj te is áldó kegyelmet
 Ott, hol az égi asztal áll,
 Hol Jézus szive várva-vár.

Zeng most is ott az Úr beszéde:
 Testvéreim, im itt a béke,
 Mind, mind csak hozzám jöjjetek
 S én megennyhítlek titeket!

Menj hát hívő nép: ott az élet,
 Ott enyhül majd a szenvedésed,
 Ott száll szivedbe égi fény,
 Pihenve Jézus szent szivén.

Erdösi Károly.

Antoniano Silvio neveléstani művéből.

ANTONIANO SILVIO biboros élete a XVI. század második felébe esik. Borromaei szent Károly szólította fel Antonianot «A gyermekek keresztény neveléséről» szóló könyv megírására; a jeles mű Veronában jelent meg 1584-ben. Hadd álljon itt mutatóba a következő két fejezete.

A legméltóságosabb Oltáriszentség és a gyermekekben ezen magasztos szentség iránt való áhitat ápolásának módja.

Mivel a szentségek az Isten rendelése szerint a malasztnak mind-megannyi drága edényei és üdvünknek hathatós eszközei, a szülőknek kötelességük, gyermekeikben azok iránt mély tiszteletet kelteni; de kétségkívül még több gondot kell fordítani arra, hogy beléjük a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt kiváló tiszteletet és áhitatot csöpögtessenek, mert abban Urfelmutatás után a kenyér és bor színe alatt, a mely színeket látunk és izlelünk, Jézus Krisztus, minden kegyelemnek forrása, a mi Urunk, az élet szerzője és minden dicsőség adományozója igazán, valósággal és lényegileg jelen van. Ez az ő áldott szenvedésének szent emléke s ama megbecsülhetetlen szeretetnek, melylyel irányunkban viseltetik, legédesebb záloga. Mert ő nem elégedett meg azzal, hogy üdvösségünkért meghalt, ezenfelül még lelkünk eledelévé is vált, hogy a szeretet által vele egészen egyesüljünk és egy testté váljunk.

Ez az eledel életet és erőt kölcsönöz a léleknek, hogy az erények és a szentség élő tetteit munkálja, miként a testi táplálék erőt ad a testnek működéséhez.

Ez azon égi tűz, mely szivünkben az ájtatosság lángját táplálja; ez az igazi manna, mely minden élvezet édességét magában foglalja és vágyunkat ezen szerencsétlen Egyptom husos fazékjaitól elvonja; ez az a harmat, mely érzéki kivánságunk lángjait oltogatja. Ez a szüzi tiszta test, mely a Szentlélek-Uristen ereje által a szüztiszta vérből, az érzékiség legkisebb ingere nélkül fogantatott, mindenkinek, a ki csak azzal táplálkozik, csodálatos erőt kölcsönöz, hogy a test rendetlen vágyainak ellenállhasson. Azért különösen az ifjakra nézve, mint a kikben a gonosz szenvedélyek tüze hevesebben lángol, nagyon üdvös és hasznos, hogy sokszor járuljanak mély alázattal az áldozáshoz, hogy szivükben az ártatlanságnak Isten előtt annyira kedves liliomát tisztán és mocsoktalanul megőrizhessék.

Azért szoktassák rá a szülők gyermekeiket, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentséget a legnagyobb áhitattal tiszteljék és minden lehető módon éleszsзык gyöngéd sziveikben a szeretet és ájtatosság szent tűzét.

Erre nézve nagyon üdvös figyelmeztetni őket, hogy a legméltóságosabb szentséget a templomban a legmélyebb hódolattal imádják és azt

az ünnepélyes körmenetek alkalmával, vagy midőn égő gyertyával és földetlen fővel betegekhez viszik, kísérik. És ha esetleg találkoznak vele, vagy olyan oltár előtt mennek el, a melyben szentség őriztetik, sohase mulasztják el azt teljes tisztelettel, alázatos szívvvel és térdhajlással üdvözölni.

Ha a gyermek korban már annyira előre haladt, hogy ezen mennyei kenyérnek a földi fölött való magasztosságát fel tudja fogni, engedjük őt a gyóntatóatya ítélete alapján a szent áldozáshoz; és fokonkint, a mint benne a fölfogási képesség növekszik, szoktassuk hozzá, hogy ez isteni szentséget minél gyakrabban magához vegye. Ne mulasztjuk el figyelmesekké tenni őket, mennyire illő fehér ruhában, azaz oly lélekkel, mely fényes és a szent gyónásban a bűn minden szennyétől megtisztult, ülni a legfölségesebb király asztalához. Tanítsuk meg őket, mily mély tisztelettel, szeretetteljes és gyermeki szent félelemmel, mily külső és belső áhitattal, mily jámbor magatartással kell ezen szentséges asztalnál megjelenniök, hogy az angyalok kenyerét magukhoz vegyék.

Annál könnyebb lesz a szülőknek gyermekeiket ezen és más hasznos dolgokban oktatni, ha a szóval való tanítással saját cselekedeteik és jó példaadásuknak sokkal hathatósabb utmutatását egyesítik. Mert a gyermekek utánzási természetüknél fogva mindenkor a legnagyobb örömmel és készséggel teszik azt, a mit szüleiktől látnak.

Néhány szó azokról, kik a szent áldozáshoz való gyakori járulást rosszalják.

Mélyen elszomorító, hogy azok között, kik nevük és hitvallásuk szerint Jézus Krisztus követői, olyanok is vannak, kik e névvel ugyan dicsekednek, de tetteikben és cselekedeteikben szégyenkeznek keresztényeknek látszani.

Az ily keresztényeknek két osztályát különböztetjük meg. Vannak, a kik megismerik és becsülik a jót, választásuk is a jóra esik és tenni is akarják azt; de bizonyos kislelkűség és félelemből, hogy majd ujjal mutató rájuk a világ, nem merik magukat nyilván Jézus Krisztus igaz tanítványainak s szentséges tana hű követőinek vallani és Nicodemus módjára éjjel közelednek a mesterhez, míg nappal a farizeusokkal, vagyis oly emberekkel társalognak, a kik bűnökkel terhelvek és a világ hű élvezetét hárszák.

Vannak azonban olyanok is és ez a második nem, az előbbinél sokkal veszedelmesebb, kik az igaz és jámbor keresztények cselekvésmódját megvetik és kigunyolják. Ezt nem annyira a hit hiánya miatt teszik, mert különben még a hívő és katolikus nevet sem érdemelnék meg, hanem inkább azért, mert a világgal szakítani nem akarnak s a test gyönyöreire és ingereinek zabolátlanul óhajtanak szolgálni.

És noha a keresztény jámborság majdnem minden erénygyakorlatát kigunyolják azon hiszemenben, hogy ilyen dolgok csak vénasszonyoknak és az együgyü köznépnek valók, a bűnbocsánat és az Oltáriszentséghez való gyakori járulás ócsárlásából azonban még ezenfelül külön üzletet nyitnak. Azt mondják, elég a parancsolt évenkénti egyszeri gyónás és áldozás. Lehet azonban, hogy még ezt sem végeznék el, ha az egyház büntetéssel nem ijesztené őket. Ezenfelül még bölcseknek is akarnak látszani, a mennyiben csekély ájtatosságukat eszelős okossággal és hamis, tetetett isteni félelemmel mentegetik; azt hozzák ugyanis föl, hogy nem illik olyan bizalmas viszonyban lenni az Istennel, mintha bizony az ember számára más mód léteznék a javulásra, mint az, ha bizalmas viszony által Istennel bensőleg egyesül. Ha nem csalódom, félelmük valódi alapja, a melynél fogva Istennel bizalmas lábon állani nem akarnak, abban rejlik, hogy nem akarnak szakítani egy más bizalmas viszonynyal, a mely nekik szerfölött tetszik: ezek u. i. szoros viszonyba léptek a test szabadságával, a világgal és a rendetlen kivánságokkal.

Ehhez járul még az ördög cselvetése is, a ki nem tudja elviselni, hogy az Isten szeretete az emberek iránt ily nagy mérvet öltött, hogy nemcsak emberré, hanem az emberek életévé és táplálékává is lett. S mivel tapasztalásból tudja, mily erős fegyverzet ez a szentség az ő támadásai ellen, módot keres, hogy a gyermekeket, kiknek részére ez a kenyér a mennyei Atya asztalán készen áll, irigységből és gyűlöletből távoltartsa annak élvezetétől. Miden követ megmozdit, hogy a lelkek ezen étellel ne táplálkozzanak, mely őket annyira erősekké és minden támadás ellenében győztesekké teszi, ha méltán és kellő előkészültséggel vették magukhoz.

Nem szándékom ezt a hamis és keresztényhez oly kevésbé illő nézetet alaposabban megczáfolni, csak azt mondom: nem hiányzottak sohasem szellemes és tudományos emberek — a mint az egyház soha sincs ilyenek hijával — kik az ördög támadásainak áttörhetetlen falként ellentállottak. Hasznos könyveket irtak ezen tárgyról és világosan kimutatták a többszöri áldozás szükségességét és annak gyümölcsseit, ha oly előkészültséggel járulnak hozzá, a milyent ily nagy szentség megkíván.

Isten kegyelméből s jámbor szolgálóinak buzgólkodása folytán ezen szent szokás oly nagy mérveket öltött és oly pompás gyümölcsöket termelt, hogy a paradicsomi kigyó a jövőben nem fogja merészelni oly nyiltan kiölteni nyelvét ellene, mint ezt a megelőző időkben tette.

De ezzel nem akarom azt mondani, hogy minden kereszténynél különbség nélkül föllelhetők a gyakori szent áldozáshoz megkívánt kellemek. Csak figyelmeztetni akartam a szülőket saját és gyermekeik jólétét illetőleg, hogy benső áhítatot tápláljanak magukban ezen csodálandó

szentség iránt és hallgassanak szellemi füleikkel Jézus Krisztus édesen hívó szavára, ki annyira vágyódik velünk elkölteni ezen szentséges vacsorát.

Továbbá azt akartam emlékezetükbe vésni, hogy a mennyire emberi gyarlóságuk engedi, őrizték meg szívük tisztaságát, vagy legalább tisztítsák meg a szent gyónásban lelküket minden szennytől, hogy így az okos gyóntatóatya engedelmeivel, miként azt némelyek tenni szokták, gyakrabban érintkezessenek azon isteni asztalnál, melyre az örök élet kenyere van föltéve.

Közös szentáldozás a hivek körében.

LÉLEKEMELŐ jelenség, mikor az Oltáregylet ünnepein a szentmise alatt a tagok közös szentáldozást végeznek. Micsoda ünnepélyes pillanat ez! S mily alkalmas módja hitünk nyílt megvallásának! A közös szentáldozás szép szokásának is megvan a története.¹

A XVII. század kezdetén Rómában a Jézus-társasági atyák hozták szokásba a hivek körében a közös szentáldozást (*communio generalis*). Havonkint Rómának majd egyik, majd másik templomában tartatott közös szentáldozás, mire a hiveket Jézus-társaságának tagjai alkalmi szentbeszéd tartása által készítették elő s hívták meg. A közös szentáldozás napjára az illető templomot nagy pompával feldiszitették. Számtalanon vettek részt ilyenkor a közös szentáldozás ünnepélyén, úgy hogy gyakran egyszerre több papnak kellett az Ur testét kiosztani. A nagyobb ünnepélyesség kedvéért gyakran egyházi előkelőségek, többnyire biborosokat kértek fel a szentáldozás kiszolgáltatására.

Nevezetesen a Mária-kongregációk tagjai igyekeztek jó példájukkal, üdvös intelmeikkel s minden irányu buzgólkodásukkal ezen jámbor szokást terjeszteni, megkedveltetni s előmozdítani. Fáradozásuk fölötté sikeres volt.

Akadtak a papság körében is a közös szentáldozás intézményének valódi apostolai. Közülök leginkább kiválik Jézus-társaságának egyik szenttéavatott tagja: Hieronymói Ferencz (1642—1716). E fáradhatatlan lelkipásztor legsikeresebb működése az általános szentáldozás rendezéséhez fűződik. A hol ő tartotta a szentbeszédet vagy vezette ezen ájtatosságot, legkevesebb 1500—2000 ember is résztvett a közös szentáldozáson.

Hogy pedig ezen jámbor szokás mindinkább gyökeret verjen, külön

¹ V. ö. Beringer: Die Ablässe. XII. Aufl. Paderborn, 1900.; S. 267.

társulat is keletkezett a közös szentáldozás előmozdítására. A társulat czime: *Congregatio Ssmae Communionis generalis*.

Ennyi buzgólkodásnak sikerre kellett vezetni. Rómából kiindulólág elterjedt a nevezett intézmény egész Olaszországban, utóbb lassacskán más országokban is. A szentségekhez való gyakoribb járulás ismét szokásba jött még oly helyeken is, a hol az istentelenek és titkos társulatok aknamunkája kiölte volt a nép szivéből a vallásos érzületet, elfeledtette velük a templomot, el az Egyház intézményeit. Mindenfelé százával, sőt ezrével vettek részt a hivek a havonkénti közös szentáldozáson.

A pápák ismételten engedélyeztek a résztvevőknek teljes bucsut. Így V. Pál pápa 1613 augusztus 22-én kelt, «*Aeterni Pastoris*» kezdetű brévéjében ajánlotta a közös szentáldozás intézményét s egyuttal teljes bucsut engedélyezett azon hiveknek, kik Rómában a közös szentáldozásban résztvesznek.

Legutóbb Istenben boldogult XIII. Leo pápa 1886 január 8-án «*Nihil adeo*» kezdetű brévéjével ujból s örökidőre teljes bucsut engedélyezett mindazon hiveknek, kik töredelmes szentgyónás után közös szentáldozást végeznek akár Jézus-társasága templomában, akár a világi papság gondozta templomban, hol a hónap egyik vasárnapján Jézus-társasági atyák vezetésével ily közös szentáldozás rendeztetik; a bucsu elnyerésének feltételei a szokottak: a templomlátogatás, szentáldozás és ima a pápa szándékára.

Ámde a közös szentáldozás ilyen ünnepies végzése lassankint feledésbe ment. Még Jézus-társasága templomaiban is csak elvétve találjuk azt szokásban. Manapság már csak missió idején rendeznek a Jézus-társasági atyák ily tömeges közös szentáldozást; a missió végeztével aztán fölkérik a templom plébánosát, hogy adjon módot hiveinek, hogy legalább havonkint egyszer járulhassanak a szentségekhez.

Lám ilyen üdvös szokás is mennyire ki tud menni divatból! És hány régi jó szokás jutott hasonló sorsra. Most éljük egy új renaissance-nak, hitünk föléledése korát. Itt volna az ideje, hogy a régi vallásos századok egyik-másik lélekemelő, ünnepélyes áhítatnemét az enyészettől megmentsük.

Az általános szentáldozás ünnepélyes formában való följújtásának lendületet adhat mostani szentatyánk, X. Pius pápa szózata. Szentséges atyánk kiadta a jelszót: térjünk vissza az első keresztények s a vértanu Egyház buzgóságához. A mint abban az időben naponként járultak az Egyház gyermekei a szentáldozáshoz, mi se érjük be a havonkénti szentáldozással, hanem a régi keresztények példáját követve, igyekezzünk a hét folyamán többször, vagy akár naponként is a szentáldozáshoz járulni. Gyakori áldozás meg közös szentáldozás könnyen egybekapcsolható. Próbáljuk meg!

Timár Kálmán.

❧ Első áldozáskor ❧

KEDVES GYERMEKEIM! Épen most vettem magamhoz az Ur Jézust a legméltóságosabb Oltáriszentségben. Az ő szive dobog még bennem, az ő érzelmeit, szeretetét, kegyességét érzem még lelkemben. Ugy vegyétek tehát szavaimat, mintha az Ur Jézus maga mondaná azokat.

Kedves gyermekeim! Az első szentáldozás előtti éjszakán egy kis leány álmában a templomban volt. Hófehér ruhában, ékes fejkoszorúval várta az Ur Jézust. A templom oly ünnepélyes volt. A harangok mélán zugtak, a gyertyák mind égtek, az ezernyi virágtól oly szép volt minden. Mily boldog volt, midőn angyaloktól kísérve a fehér ostya színében az Ur Jézus közeledett feléje. De mennyire zokogott, midőn felébredve látta, hogy ez csak álom.

Édes Jézusunk! Köszönjük, ezerszer köszönjük neked, hogy ránk nézve ez nem álom. Köszönjük, hogy ezen boldog napot, ezen kis mennyországot nekünk ma meghoztad. Örültök kedves gyermekeim! Jól van! Ez a ti napotok. Ez éltetek legszebb napja. Örültök ti is jó szülők, hisz annyi gonddal neveltétek magzataitokat, míg ma az Urnak bemutatjátok őket. De kérlek, még nagyobb gonddal ápoljátok őket ezentúl, mert ma tér szivükbe az Ur Jézus, a teljes Szentháromság. Elképzelni is borzasztó, ha a ti hanyagságtok folytán üzenék ki az Isten szivükből. Istenem! oly szép ünnep ez ma! Minden szem csak úgy ragyog az örömtől! De van valaki, ki boldogabb mindenkinél, ki régóta epedve várta a mai napot. Tudjátok, ki az, kedves gyermekeim? . . . Az Ur Jézus a legméltóságosabb Oltáriszentségben. Oh, ha tudnátok örömét a mai napon, ha tudnátok mennyire szeret Ő titeket!?

Egyszer, még az Üdvözítő földi életében anyák hozták gyermekeiket, hogy megáldja őket. Az apostolok nem akarták őket hozzábocsátani, de ő reájuk szólt: Hagyjátok a kisdedeket hozzám jönni s ne tiltsátok el őket tőlem, mert ilyeneké a mennyek országa; és az Üdvözítő magához ölelte, megczirógatta s reájuk tevén kezeit, megáldotta őket . . . Kérdem tőletek, itt az Oltáriszentségben más Jézus van jelen, vagy talán nem ugyanaz a szeretete, kegyessége a gyermekek iránt? Kedves gyermekeim! Ti még a világon sem voltatok, Ő már szeretett titeket. Midőn keresztanyátok legelőször a templomba hozott, innen az Oltárszekrényből megáldott titeket. Valahányszor anyátok karján ide, az ő házába jöttetek, mosolyogva magához édesgetett s mindenféle jóval elhalmozott benneteket, jóllehet ti nem is láttátok Őt. Őrzőangyalaitoknak szigorúan meghagyta: Jól vigyázzatok e lelkekre, mert én a szentáldozás alkalmával többször a szivükbe akarok térni és a szép mennyországban is velük akarok örvendezni. De mi

mindez ama szeretethez képest, a melyet a mai napon tanusít, midőn az ostya színében, ő a király, az Isten, a végtelen Felség tér szegényes lelketekbe!

Édes Jézus! A te nagy, kimondhatatlan szereteted szinte zavarba ejt bennünket. Mi szegény, gyenge gyermekek, hogyan járuljunk méltóképen a te színed elé, ki még a napfényben is foltot találsz, ki előtt még az angyalok és szentek is remegnek.

Kedves gyermekeim! Bizzatok! Az Ur Jézus csak egy dolgot kíván tőletek. Fiacskám, add nekem szivedet. Gyermekeim, én szeretlek, te is szeress engem... Jézusunk, hisz' mi szeretünk téged, hónapok óta éhezünk, szomjuhozunk, sóvárgunk utánad... Kedveseim, ez még csak a szeretet kezdete. Tudjátok mi az igaz szeretet? Megmondom nektek.

Ti ma virággal kedveskedtetek nekem, én is azt adok nektek. Van egy szép virágom, tiszta hófehér, neve liliom, jelentése: ártatlanság. Szeretni akartok engem? Legyetek hasonlók e virághoz, melyen nincs folt. Lelketeken se legyen a bűnnek foltja. Ti tegnap megtisztultatok, végtelen gyönyörűséggel nézem lelketeket. Szeretni akartok engem? Maradjatok ily szép liliomok, hogy továbbra is gyönyörködhessek bennetek.

Van még egy más virágom. Szép kék virág, neve: nefelejts. Vegyétek ezt emlékül tőlem. Ne felejtsetek el engem, Uratokat, Istenteket! Ne felejtsetek el soha a mai napot! Valahányszor látjátok a folyók partján e szép virágot, jusson eszetekbe, hogy mit adtam én nektek az első szent-áldozáskor s ti viszont mit ígértetek nekem. Vegyétek e szép nefelejts emlékül tőlem s ne feledkezzetek meg rólam, akkor igazán szeretni fogtok engem.

Kedves gyermekeim! Itt van már a várva-várt boldogító pillanat. Az ég angyalai, szentjei mind idenéznek s gyönyörködnek bennetek. Szüleitek mély fohászszal kísérik el titeket az Ur Jézushoz, hogy aztán mint angyalokat zárjanak karjaikba. Én, a ti lelkiatyátok szinte sirnék örömben... De nem folytathatom tovább, az Ur Jézus már hív titeket, majd ő megmond mindent szívetek bensejében, a mire szükségték van. Jöjjetek kedveseim mély áhitattal és szeretettel, jöjjetek és lássátok, mily édes az Ur!

Greschner János.

INNEN-ONNAN

A budapesti egyetemi Mária-kongregáció körében három szakosztályt alakítottak: a «Magiszterek», «Hitvédelem» és «Ad honores» szakosztályát. A «Magiszterek» szakosztálya konferenciákat tart és alapos készüllet után a gyermekotthonokban és a szegény nép körében fog működni. A «Hitvédelem» szakosztálya szintén gyűléseket tart, a hol megtanulják, hogyan kell a támadásokat visszaverni. Folyóiratunk olvasóinak érdeklődésére legfőképen az «Ad honores» szakosztály számít, mely az ünnepségekről gondoskodik, énekkart és zenekart alapít, a körmeneteket rendezi s a *legméltóságosabb Oltáriszentség imáadását szorgalmazza.*

***

A kis herczeg első áldozása. A tizenegyéves József Ferencz királyi herczeg, József királyi herczeg és Augusztá királyi herczegnő legidősebb fia 1906 december 22-én délelőtt áldozott meg legelőször a királyi várpalota Szent-István-templomában. A kis királyi herczeg első áldozásán a templomban szülőin kívül ott voltak: nagyanyja, Klotild királyi herczegasszony és többen az udvar köréből. A misét Kánter Károly, a templom apátplébánosa mondta nagy assisztenciával. Azután Kánter apát szép beszédet mondott a fiatal királyi herczeghez, mire megáldoztatta. József Ferencz királyi herczeg után a szülei, a nagyanyja és Erzsébet királyi herczegnő is megáldoztak. A kis herczeget Pokorny Emmanuel dr. készítette elő az első szentáldozásra.

***

Virágszálak az Ur Jézus oltárára minden hónapban. Ezen a czimen Aulik Dávid Péter s.-lelkész 1905-ben oktató és elmélkedő imádságos könyvet adott ki. A szerző most újból kéri az Istent szeretető lelkeket, hogy szives megrendelésükkel segítségére legyenek a nyomdaköltségek fedezésében. A megrendeléseket (a nyolczadiven 320 oldalra terjedő könyvnek ára 2 korona 40 fillér) tessék a szerző czimére (Fadd, Tolnam.) küldeni. A sajtó részéről dicsérőleg fogadott könyvből mutatóba közöljük a következő két fejezetet:

Ibolya. Hallottam a szót, az édes, biztató szót: a te hangodat, a te vigaszteljes igéidet, kegyes Jézusom. Hallottam a mezőn, a hol kezeid művét szemléltem; hallottam az erdőben, a hol andalogtam; hallottam az utcán, a merre jártam; hallottam éjjel, midőn álmatlanul virrasztottam; hallottam az igét, a szent szavakat s ezek visszhangzottak lelkemben. Venite ad me! Jöjjetek hozzám ti, a kik terhelve vagytok! Jöjj hozzám, te szegény, elhagyott, beteg lélek te! Jöjj hozzám és én megenyhítelek, meggyógyítlak téged! Beteg vagy; látom. De nem tudod-e, hogy én vagyok a legfőbb

orvos? Nem tudod-e, hogy csak én ismerem minden bajnak a kutforrását? Nem tudod-e, hogy én oltottam minden növénybe a gyógyerőt? Egyedül én ismerem tökéletesen azok üditő balzsamát és erejét? Ha én nem sugalmazom, rajtam kívül ki fedezi föl számodra: melyik a helyes, melyik a neked való? Nem én vezetem-e az emberek gondolatait? Az orvos kezét, hogy kinek mit rendeljen? És ha én nem sugalmazom, mi hasznod minden próbálgatásban? Venite ad me! Jöjj hozzám!

Ez a szelid, kegyelemteljes, hívó szó fülembé hatott és lelkemet érintette. Ugy gondolom, hogy megértettem. Szivem legalább erősebb rezgésbe jött s a hang után indulva, ide jöttem Uram, a te szent oltárodhoz. Itt térdelek most leborulva, megalázódva, pironkodva előtted. Tégy velem, a mi kedves, szent akaratodnak tetszik. Vezess, igazíts, gyámolíts és ne hagyj magamra egy pillanatig se, mert tudod, hogy gyenge, beteg, erőtlen, állhatatlan vagyok.

— Vártalak! már régóta vártalak! Ha előbb jöttél volna, nem kellett volna annyit gyötrődnöd, tépelődnöd. Tudod, hogy én senkit sem szoktam hasztalan szavakkal ámitani. Én vagyok az út, az igazság és élet; a ki engem követ, nem jár sötétségben. Járj mindig az én utaimon és sohasem fogsz megbotlani. Őrizkedj a bűntől, a legcsekélyebbtől is; attól, a melyik akadályoz az előmenetelben. Őrizkedj a rossz szokástól! Tudod, attól, a mely magában véve nem bűn, de bűnre vezet. Attól, a melyik egészségednek is árt s a melyiket sugallataim által már több ízben szemre lobbantottam. Én vagyok az igazság, én nem engedhetlek pórázra. Két urnak nem lehet szolgálni: nekem is, meg érzékeidnek is. Ezt csak beláthatod. Köss féket hát akaratodra, indulj sugallataim után s csakhamar erőre kapsz. Én vagyok az élet. Én éltetni foglak téged is; ha szent testemet és véreimet előbbre teszed mindennél. Vess ki hát minden más elmédből s egyedül nekem élj. Kisérteteidben ne félj, én melletted leszek. Nem hagylak el; csak aztán magad is igyekezzél föltételednek állni.

— Köszönöm, Uram, igéidet. Ugy akarok tenni, a mint tőled hallottam. Ezentul neked akarok élni, a te szent kedvedben akarok járni. E végből egy szál virágot hoztam; egy ibolyaszálat; ezt akarom följánlani. Utközben téptem, a patak partján találtam.

— Nálam a legcsekélyebb figyelem is elismerésben részesül s följegyzem magamnak. Ha ki pedig oltáromat gondozza, ékesíti — különösen kedvemre szolgál s nem hagyom jutalmazatlanul. Szeretem a virágokat; szeresd te is azokat. Lásd, mi szépek, tiszták, üdék, illatosak azok. Tanulhatsz tőlük, tanulj is tőlük ártatlanságot, tisztaságot, kedvet, színt, illatot... Az ibolyától sokat tanulhatsz, nézd csak meg közelebbről.

— Uram, már ismerem. Utközben, egész uton egy szálacskával bibelődtem.

— Tudod jelentőségét is? Vettél róla példázatot is? Lásd, míg te gyönyörködöl benne, megismerheted művészetem csoda voltát is s szemügyre veheted benne önmagad képét is.

Nézd, mi szépen illenek össze az egyes levelek; hogyan vannak besztva; hogyan lapulnak egymásra. Kívül öt kékes levélke, melyek fehérben végződnek. Alatta öt zöld, melyek takaróul szolgálnak; belül ugyan csak öt sárga, piczinyke levél, melyek kupot képeznek s a középben a termőt, a bibé-t fedik. Hányféle szín ennél a picziny virágnál és hányféle változatban! Kék, fehér, zöld, sárga! Ezeknél is a művészies átmenet s a finom árnyalat!

Ah! ha kellőképen figyelembe vennéd ezt a piczinyke virágszálat! Mert látod, mindenből lehet tanulni. Az ibolyáról megismerhetsz engem, megismerheted magadat is. Én nap-nap után itt vagyok elvonulva a tabernákulumban, a piczinyke ostya alatt. Sokszor elhagyatva, elhanyagolva, elmellőzve, mint az ibolya. De a ki ismer és szeret, megkeres. Az ibolya is elrejtve él bokrok alatt, patak mellett, árnyas helyeken, de a ki keresi, föltalálja.

Te magad pedig? Szereted-e te a rejtekhelyeket, a zajtalan életet, a szerénységet, a visszavonultságot? Tanulj az ibolyától, tanulj tőle alázatosságot. Ez legfőbb erény; ez az alapja minden más erénynek.

Az öt levél figyelmeztessen öt érzékedre. Ezeket tartsd mindig szerény összhangban, harmoniában. Szemeidet, hogy soha se emeld föl azokat kihívólag, haragosan, szemérmetlenül, bünyösen. Füleidet, hogy soha se hallgassanak meg olyasmit, a mi szent akaratommal ellenkezik. Izléseidet, hogy ne kívánjon titkos dolgokat. Szaglásodat, hogy csak a kellemesekre légy figyelmes, tapintásodat, járásodat, kelésedet, hogy mindig csak tisztességes dolgok iránt érdeklődjél. Leginkább pedig lelkedet zárd el jól a világtól, külső dolgoktól, miként az ibolya keblébe zárja azt a picziny, vékony szálacskát, a bibét, a termőt. Így, így kedves lélek! Az ibolya legyen példaképed s tetszésem lesz osztályrészed.

— Ah! mi jó itt az Ur hajlékában, az ő oltára előtt; egyedül veled kegyes Jézusom, egyedül veled így magányosan beszélgetni!

— Jöjj máskor is: jöjj minél gyakrabban! Tudod: Gyönyörűség nekem az emberek fiaival együtt lennem.

* * *

Rózsa. Szent Paschális életében olvastam, hogy már kicsi gyermekkorában a templomba szeretett lenni a legörömelebb. Ott volt a legboldogabb. Elméje még nem volt kifejlődve s parányi szivecskéje már is az Ur Jézusért dobogott. Tulvilági ösztön; mennyei lelkület!

Vajha mi érett észszel szintén ott keresnők örömünket, boldogsá-

gunkat s enyhetadó békességünket! Vajha idejekorán megértenők a szavakat: Jöjjetek hozzám mindnyájan — és én megnyihitek titeket!...

Szent Paschális — mint életirója mondja — felnőtt korában «sokszor órák hosszáig eltérdepelt az Oltáriszentség előtt... Az Oltáriszentségből merítette elméjének csodálatos megvilágítását, az isteni titok és az üdvösség utjának ismeretét. Iskolába nem járt — hiszen pásztorfiu volt s mégis oly ismeretekkel birt, minőket a legnagyobb tudósok minden szorgalmuk mellett sem tudnak megtanulni».

Hol tanulta? Az oltár zsámolyánál, miként egykor az evangéliumi Mária, Lázár nővére, az Ur Jézus lábainál. Tanulta a mezőn, a juhok mellett, egy letüzött fakeresztecske mellett, egy szent képecske előtt. Az Ur Jézus kioktatta s eltöltötte bölcseséggel. Még pedig minő bölcseséggel!?

Hire, hangja, tudománya, életszentsége, csodái ide is eljutottak az én magányos kis szobácskámba s most im' neked is — oh Philothea — tudomásodra hozom.

Az Oltáriszentség iránt olyan tisztelettel, szeretettel s odaadással viseltetett, hogy még halála után csodaképen is megnyilatkozott ezen erénye. Midőn ugyanis ki volt téve holtteste a templomban a ravatalra s bemutatták érte a szentmisét, Urfelmutatáskor az egész jelenlevő sokaság szemeláttára fölnyitá szelid szemeit, hogy az Ur Jézust szemlélhesse a piczinyke ostya alakjában s csak a szent kehely fölmutatása után zárta le újra, hogy azután a mennyégben szemlélhesse szerelmes Üdvözítőjét mindörökre.

Isten megdicsőítette és szentjei közé avatta.

Kedves lélek — itt egy kérdést koczkáztatok — te tiszteled-e a legfölségesebb Oltáriszentséget? Vágyódsz-e a közelében lenni? Fölkeresed-e ugy néhanapján az Ő hajlékában, hogy megimádjad? Szoktál-e az Ur Jézussal a szent áldozás által bensőleg egyesülni? Látod, Ő hiv; hiszen neked is mondja: Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradtok és terhelve vagytok és én megnyihitek titeket. Miért vonakodnál hát? Ő maga buzdít, bátorít, édesget, vonz magához, mint atya a gyermekét. Téged is, engem is, mást is. Lehetne-e néki ellentállni?

Oh, Jézusom, én a legnagyobb készséggel kereslek föl szent templomodban s itt alacsonyságomnak érzetében porba hullva, leborulva imádlak. Megvallom hálátlanságomat, lanyhaságomat, hibáimat, de kérve kérlek, kérlek esdekelve: ne taszits el magadtól. «Itt büntess, égess, mess — a mint szent Fölségednek tetszik — csak örökre el ne vess.» Csak ezt az egyet kérem; erre törekszem és e végből följánlom virágaimat.

— Vigasztalásodra legyen gyermekem hódolatod. Vésd eszedbe, hogy a szeretet viszonszeretettel jár. Magam örök szeretettel szerettelek téged

s magamhoz vonzalak — rajtad könyörülvén. (Charitate perpetua dilexi te et attraxi miserans.) Erre figyelmeztessen a rózsaszál is, a mit magaddal hoztál.

— Örökre igaz kegyes Jézusom, most jut eszembe; szent Terézia jegyzetei között olvastam, hogy nagy vigasztalásunkra szolgál, hogy az fog bennünket egykoron megítélni, a ki minket szeretett s a kit mi is szerettünk s ez a tudat nagy örömmel tölti el keblemet.

— Ugy van, gyermekem! A szeretet irgalmas, a szeretet kegyes, a szeretet elnéző, türelmes; de tőled is szeretetet várok. Jusson eszedbe: Péter háromszor megtagadott, de megbánta, megsiratta hűtlenségét s én újra keblemre fogadtam. Attraxi miserans. Magamhoz vonzottam — rajta könyörülvén.

Magdolnát már az emberek is agyon akarták kövezni förtelmes élete miatt, de szive még nem romlott meg végkép, odaborult lábaimhoz; a szennyet könyeivel mosta le magáról, szeretett tisztán s én magamhoz vontam — rajta könyörülvén. Attraxi miserans.

Keresztrefeszíttetésem alkalmával a jobb lator az utolsó órában gondolt csak rám. Bizalommal kért s én országomba fogadtam — rajta könyörülvén. Attraxi miserans.

Jusson eszedbe gyermekem, hogy én az örök szeretet vagyok s szeretet fejében mindent megbocsátok. Már az embereknél is így van, mennyivel inkább érvényesül ez nálam.

— Köszönöm, édes Jézusom, szavaidat, szerelmedet. Rajta leszek, hogy én is szeresselek téged teljes szivemből, teljes lelkemből és minden erőmből.

— Erre vágyom, gyermekem. Ez okból vedd figyelembe a rózsza jelentőségét, beszédét.

Én a szeretet jelképe vagyok. Szerető felek szeretetből nyujtanak egymásnak. Nézd meg jól szirmaimat s elmélkedj fölöttük. Mindenekelőtt azonban jusson eszedbe Mózes csipkebokra, lángoló csipkerózsája, hol Isten, az örök szeretet vett magának tanyát. Talán innen ered jelentőségem is.

Rózsaleveleim nézd milyen szépen simulnak egymáshoz köralakjában s tudod a kör az örökkévalóságot jelképezi, az egymáshoz simulás meg a testvériséget, a barátságot, a szeretetet; a szín és illat a nemes lelkületet.

Az Ur Jézus most az Oltáriszentségben lakozik, de én Mózes idejétől kezdve örökre jelképe maradok s a lángadozó szerelmet hirdetem. Tanulj tőlem isteni szeretet Ő iránta; igaz és tiszta szeretetet embertársaid irányában. Tudod, milyen ez? Szent Pál apostol a korinthusiakhoz írt első levélben a 13. fejezetben 4—8-ig versig leírja.

«4. A szeretet tűrő, kegyes, a szeretet nem irigykedik, nem cselekszik rosszul, nem fuvalkodik föl.

5. A szeretet nem nagyravágyó, nem keresi a magáét, nem gerjed haragra, nem gondol rosszat.

6. A szeretet nem örül a hamisságon, hanem az igazságon örvend.

7. A szeretet mindent elvisel, mindent elhisz, mindent remél, mindent elszenved.

8. A szeretet soha sem szűnik meg. Ha megszűnnék, olyanná lennél, mint a zengő ércz, vagy pengő czimbalom. Szeretet nélkül semmi sem vagy, a szent szeretettel pedig mindenre képes lehetsz. Tanulj tőlem.»

Ez a rózsza beszéde és én nem teszek hozzá semmit.

***

A löveni egyetem Szentség-imádó társulata 1889-ben alakult s jelenleg 450 egyetemi hallgatót számít tagjai közé. Hónaponként összejönnek fél órai szentségimádásra s utána valamennyien a szentáldozáshoz járulnak. Hasonló társulat áll fönn Brüsszelben 500 egyetemi hallgatóból.

***

Liga a mindennapi szentáldozás terjesztésére. Ezen a néven Rómában, szent Kolos templomában egyesület alakult a papok között, azzal a céllal, hogy a mindennapi s gyakori szentáldozást terjesszék. Tagja lehet e társulatnak minden pap, ki a mindennapi s gyakori szentáldozást terjeszteni óhajtja a hivek között. A tagok a társulat jelzett céljának buzgó apostolai igyekeznek lenni imádsággal, tanítással, a sajtó útján és e tárgyról szóló alkalmas könyvek terjesztésével. Hogy a társulat könnyebben célt érjen, minden jelentkező egy kis füzetben rövid utbaigazítást kap. Közönlönyül pedig a társulati értesítő, «Annales des Prêtres-Adorateurs» szolgál, mely több nyelven megjelenik. Hogy valaki a társulatnak tagjává legyen, névleg be kell iratkoznia a szövetség törzskönyvébe. A társulat tagjainak adott kiváltságok közt legjelentékenyebb, hogy gyónóiknak, kik naponkint vagy mindennap áldoznak, hetenkint egyszer teljes bucsut adhatnak.

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie, carcassonei püspöktől.

Kelj fel!

I.

Jézus, hogy az özvegyasszony fiát feltámassza, előbb a koporsót érinté, a melyben a halott ifju feküdt és azután így szólt hozzá: «Kelj fel». (Lukács VII.)

Elmélkedjünk e csodáról, azt az Oltáriszentségre vonatkoztatva.

***

«Mikor Jézus Naim város kapujához közelgetett, ime, egy halott vitették ki, egyetlen egy fia anyjának, ki özvegy vala. Az Ur látva e szegény anyát, megkönyörült rajta és mondá neki: Ne sirj. Azután oda járulván, illeté a koporsót. Azok pedig kik viszik vala, megállának. És mondá: Ifju, mondom neked, kelj fel. Legott felüle, ki megholt vala és szólani kezdé. És Jézus átadá őt anyjának.»

Az Üdvözítő Jézus résztvevő jóságának ez a csodája mindennap megújul a legkülönfélébb körülmények között.

Egész sereg lélek igyekszik min-

den reggel arra felé, a merre az Ur Jézus megy.

Koporsóban fekszenek. Az isteni utas pedig, látva azok könnyeit, kik őt szeretik, megkönyörül rajtuk, illeti a koporsót és tekintélylyel mondja nekik: Oh lélek, mondom neked, kelj fel. *Tibi dico, surge!*

II.

Hiába illeti Jézus Krisztus koporsónkat, hozzánk jövén, ha mi meg nem felelünk ama benső szózatnak, a melyet a szent áldozáskor hozzánk intéz, mondván: Kelj fel!

***

Az ifju, a kit utolsó lakására vittek, hallá az Üdvözítő mindenható szavát és engedelmeskedik.

Ez a parancs és ez az engedelmesség, az Énekek Éneke egyik magvas tanítását juttatja eszembe:

«Ime szerelmesem szól hozzám — ugymond a jegyes — és azt mondja nekem:

Kelj fel és siess én barátném, hűséges galambom és jöjj! Mert már a tél elmúlt, a záporosó elvonnult és eltávozott.

Virágok jelentkeznek földünkön, a szőlőmetszés ideje eljött». (Ének. 2, 10—12.)

Lelkünk tél közepén szenvedett, a hol veszedelmes lelki restség zsibbasztá.

Azonban hallható lön a szeretett Ur Jézus szava: a tél elmúlt, *jam hiems transiit.*

Szivünkbe jövén jelenlétének édesége és jótékony melege a deret felolvasztá, mint a nyár elüzi a telet.

A halál zsibbadása eltűnt, mihelyt a mindenható Atya illeté a koporsót, a melyben mi rothadás, sötétség közepette mereven fekvünk.

Hallani kell azonban a jegyes szavát és hallgatni kell reá.

«Kelj fel hát szerelmesem, hűséges galambom és jöjj!»

Surge, propera; amica mea, columba mea, et veni!

Kelj fel, *surge!*

Oh, Jézus Krisztus hiába illetné koporsónkat, midőn a szent áldozáskor hozzánk jő, ha mi nem felelünk arra a bizalmas szóra, a mely azt kiáltja felénk: Kelj fel!

A Szentlélek leírja ama lelkek szerencsétlenségét, a kik nem figyelnek e szóra, a mely a jegyesnek jegyesénél tett éjjeli látogatását beszéli el.

Ez a beszéd.

«Aludtam, — mondja — és azalatt jött a szerelmesem és lakásom ajtaján zörgetett» így az Oltáriszentség látogatásánál a mély álomba merült lelkeknél. Aludtam és ime, halálam szerelmesem szavát, ki az ajtón zörget, mondván:

«Nyisd ki, nekem hugom, én szerelmesem, én galambom, én szeplőtelenem.» (Ének. 5, 2.)

Ezekkel az oly kedves, nyájas és gyöngéd szavakkal óhajtja az édes Jézus a lelkünk iránt érzett szeretetét és a megszentelésünk után való vágyát kifejezni.

Mielőbb nyisd ki az ajtót, «mert fejem egészen rakva van harmattal és hajam egészen átázott a vizcseppektől, a melyek éjjel reá hulltak». (Ének. 5, 2.)

Ezt mondá neki, ezt mondá nekünk azzal a nagylelkűséggel és állhatatossággal, a melylyel az ő hívó szavára szívünknek ajtajánál vár.

Megalázta magát egészen a várakozásig a szeretetnek szegény utasa; mialatt igazságtalanságokat és káromkodásokat, megszenstelenítéseket és szentségtöréseket kellett szenvednie, a miket az a hideg és átható harmat jelképez, mely ruháit átázta. Azonban, oh megfoghatatlan vakság!

A jegyes ürügyet talál, hogy még ne nyisson ajtót neki; kételkedik, tétováz, mielőtt felkelne és háza ajtaját megnyitná.

Akkor így szól: «én szerelmesem benyujtá kezét az ajtó hasadékán és testem reszketett az ő illetésére.» (Ének 5., 4.)

Látván azt, hogy ez a vak lélek késlekedik az ajtót kinyitni, szavára felkelni: könyörületességből ő igyekszik a makacs tolózárt eltolni.

Ámde, hiába, mivel ép azt akarta feltüntetni, hogy az emberi akarat közreműködése elengedhetetlenül szükséges az üdvösség és a megszentelés eszközléséhez, a melyet szívébe jött hozni, végre szomoruan így szól a jegyes: «felkelék — *surrexi* — hogy kinyissam szerelmesemnek az ajtót, de ő már eltért és eltávozott, kerestem és nem találtam; hívám és nem felelt» nekem. (Ének. 5., 6.)

III.

Mi is hiába akarnánk felkelni, ha Jézus minket előbb szentségének erejével nem illetne.

***

Oh! Féljünk Jézus elvonulásától!
Félek az elvonuló Jézustól, mondá
egy szent tanító. *Timeo Jesum prae-
tereuntem.*

Oh! Ha Jézus Naim város kapuja
mellett ment volna el: ez a szegény
anya nem vigasztalódott volna meg,
ez az ifju nem nyerte volna vissza
életét és egészségét.

Mivel szent igaz az, hogy felel-
nünk kell ama szóra, a mely a szent
áldozásban hozzánk így szól: Kelj fel!

Szintugy igaz azonban az is, hogy
mi hiába akarunk felkelni, ha min-
ket Jézus az Oltáriszentség erejével
előbb nem illet. Az Oltáriszentség
nélkül hogyan járhatnánk és futhat-
nánk a parancsok ösvényein?

Ha az élet, a mozgás, a lét szer-
zője ezeket mint mindenhatóságá-
nak jótéteményeit nem adná nekünk,
mi lenne akkor belőlünk?

Közeledik tehát hozzánk, illet min-
ket majd a jövő bajoktól való
félelemmel, majd a jövő élet remé-
nyével és vágyával.

Azután így szól: Kelj fel! Oh lélek,
a melyet a vétkek elzsibbasztottak,
a bűnök elaltattak, a sátán elteme-
tett, én mondom neked: Kelj fel!
mire a szent sugallatok és a jó gon-
dolatok a lélekben felélednek és
Isten szava szivükbe hatol.

IV.

Ime, az Oltáriszentség szeretete.

Azonban mit kell nekünk tennünk,
hogy ezt a magasztos közremükö-
dést felismerjük.

Miképen kell Isten akaratával közre-
munkálkodnunk?

Ime:

«A kik a halottat vitték: meg-
állottak.» Vad indulatok ragadnak
el minket; meg kell őket állítani és
elfojtani.

«A ki meg volt halva: felült.»

Fel kell kelni és lelkünket az örök
javakra és kincsekre kell irányíta-
nunk.

A feltámadott ifju pedig elkezdett
— a mint azt mi is megtehet-
jük — Jézussal beszélni, neki hálát
adni, őt dicsérni és szeretete őt való-
színűleg egész életén át hozzáfűzte.

Fischer Ágoston.

Oltáregyesületi ügyek.

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1906
január hóban befolyt díjak:

Miskó Józsefné urnő által: Hirsenskovits
Károly 3 k, Vanyatka Paula 2 k, Kertész
Paula 1 k, Paraubek Jakabné 2 k, Dvor-
zsák Ignác 2 k, Dvorzsák Ignáczné 2 k,
Bonács Pálné 4 k, Vogl Rozália 2 k,
Andresz Katalin 2 k, Goldschmidt Teréz
4 k, Nagy Ottilia 5 k, Braun Ferenczné
10 k, összesen 39 k. Smelovszki Emma
3 k, Merl Ilona 2 k, Lorenz János 1 k,
Lorenz Mária 1 k, Lorenz Adel 2 k,
Kresztics Mariska 3 k, Zeizl Katalin 1 k,
Müller Anna 24 f, Laub Jánosné terjesztő
urnő által Lenz Borbála 2 k, Fallenbüchl
Kati 2 k, Dvorzsák Eliz 2 k, Kauzill
Anna 2 k, Birkl Flórisné 2 k, Gebhardt
Rezsóné 6 k, Linczenpolczné 2 k, Schäffer
Istvánné 6 k, Flóri Józsefné 2 k, Szende
Alajosné 2 k, Holzbauer Mátyásné 2 k,

ifj. Lenz Ferenczné 4 k, összesen 34 k. Krčmarč Irma 4 k, Gervay Lujza urhölgy által Gruber Anna 1 k, Szabó Teréz 2 k, Takács András 50 f, Takács Zsuzsanna 50 f, Maczkó Mária 2 k, Joszt Anna 1 k, Bakos Mari 40 f, összesen 7 k 40 f, Sipos Mária 2 k, Kafka Romana 2 k, Vass Vilma 60 f, Varga Amália 1 k, Gervay Lujza terjesztő urhölgy által Zwirna Anna 30 f, Wittinger Anna 2 k, özv. Tuszovszky Gyuláné 2 k, Kakucsy Györgyné 4 k, Goda Ferenczné 2 k, össz. 10 k 30 f, Huszár Teréz 72 f, Bárány Erzsébet 2 k, Holéczy Józsefné urnő által Feith Józsefné 4 k, Kováts Józsefné 1 k, Oláh Istvánné 1 k, Holéczy Józsefné 4 k, össz. 10 k. Klár Józsefné terjesztőnő által Szikszay Sándorné 4 k, Gazso Terézia 5 k, Gaube Krisztina 1 k, Havranak Albertin 1 k, Havranek Krisztina 1 k, Kaiser Károlyné 6 k, Szubal Jánosné 4 k, összesen 22 k. Eberling Józsefné urnő által Egyén Jolán 2 k, Imre Róza 2 k, Grósz Erzsike 2 k, Heldrich Irma 1 k 50 f, Juhász Mari 1 k, Tamás József 54 f, Füstös Erzsé 24 f, özv. Ambrus Jánosné 24 f, Felsmann Anna 2 k, Bockelberg Ernóné 2 k, Éberling József 2 k, Éberling Józsefné 4 k, Eberling Jenő 2 k, Éberling Irén 2 k, Tihanyi Laura 2 k, Forcher Adolf 4 k, Rejtő Sándorné 4 k, Párdányi Emil dr. 4 k, Konkolyi Pálné 4 k, Magvasi Mihályné 2 k, össz. 43 k 52 f, ftdő Zachradka Ferencz plébános ur 102 csolnoki tag után 26 k 20 f, Járossy Biri 2 k, ftdő Czintula István ur az ó-barcsi, garamkelecsenyi és Nagy-koszmályi tagoktól 57 k 58 f, Pichler Jánosné 1 k, Takács Pálné 2 k, Turcsányi Lászlóné 2 k.

Az Oltáregyesület rendes tagjaitól 1906. augusztus és szeptember hóban befolyt díjak: Horváth Antalné 1 k, Horváth Etel 30 k, Horváth Emma 4 k, Tóth József és neje 8 k, Herman Julis

40 f, Szabó Mária 1 k, ifj. Kurucz Pál 1 k, Iso Gábor 6 k, Varga Veronika 50 f, Böhm Anna 50 f. Miskó Józsefné terjesztő urnő által: Sipos József 5 k, Sipos Józsefné 5 k, Sipos Paula 2 k, Siegl Mária 2 k, Jung Krisztina 2 k, Laufer Károlyne 2 k, Bulusek Anna 2 k, Kaloisi Etel 1 k, Schnittchen Katalin 2 k, Joanovits Teréz 2 k, Wandra Lajos és neje 4 k, összesen 29 k; Marinattó Aloisia, Lujza és Angelo 1 k 20 f, Bartsch Karolin 2 k, özv. Barna Jánosné 4 k, Juhász Teréz 1 k, özv. Eckhardt Károlyné 1 k, özv. Bodor Istvánné 2 k, Russina Emilia 1 k, Jaloveczki Mária 1 k, Skorupa Anna 2 k, Hupoly Mária 4 k, Schneider Teréz 10 k, T. E. 1 k, Gazder Józsefné 1 k, özv. Illés Antalné 30 f, Nagy Jánosné 4 k, Pech Istvánné 2 k, Mambrini Mária 4 k, X. ker. kőbányai tagok: Horváth Irma 1 k, Tóth Magdolna 1 k, özv. Akszmann Jánosné 40 f, Brabant Ferenczné 2 k, Pribitek Zsuzsanna 2 k, György Lászlóné 2 k, Kovács Mihály 1 k, Kovács Mihályné 1 k, Vurst Ferenczné 2 k, Vaczula Jánosné 2 k, összesen 14 k 40 f; Malindovszki Gyuláné 2 k, Séner Erzsébet 3 k, Hirschkovits Károly 12 k, Harmadás Lázárné 40 f, Dongo Anna 40 f, Forgács Mária 1 k, Forgács Ferenczné 30 f, Csillik Józsefné 30 f, özv. Török Istvánné 24 f, Vécsei Ilona 2 k, Fehér Mária 2 k, Angyal Mária 2 k, Faulwetter Antónia 2 k, özv. Méhes Jánosné 4 k, Riegell Vinczéné 2 k, Tóth Jánosné 4 k, Ergottix Adél 2 k, Német Irma 2 k, Spillenber András 46 f, Blahó Regina által Tarmaméráról: Farkas Apollónia 24 f, Farkas János 24 f, Király Angyel 24 f, Gál Erzsébet 24 f, Farkas Mária 24 f, Juhász Rozália 30 f, Juhász Mária 30 f, Racsek Anna 24 f, Juhász Margit 30 f, Lövei Esther 24 f, Kindlovits Erzsébet 24 f, össz. 2 k 82 f, Incze Éva 48 f, Brunner Irma 1 k, Szabó Anna 3 k, Marovcsik

Verona 3 k, Szemeti Anna 2 k, Kerekes Anna 2 k, Breznai Etelka 2 k, Horváth Etel 10 k.

***

Az Endrefalva anyaegyház és Piliny, Felfalu fiókegyházakból 1906. évre tagsági díjakat következő hivek fizettek:

Endrefalva: Pap Rozália 2 k, Laurencsik Apollónia 2 k, Pusztta Mária 2 k, Borus Anna 2 k, Vörös Vilma 1 k, Pap Viktória 1 k, Bartus Julianna 1 k, Bulyovszki Mária 1 k, Tözsér Mária 1 k, Kuris Terézia 1 k, Bartus Teréz 1 k, Csóri Judit 1 k, Csóri Borbála 1 k, Fülöp Judit 1 k, Kuris Rozália 1 k, Fülöp Mária 1 k, Tözsér Mária 1 k, Rigó Rozál 1 k, Csóri Borbála 1 k, Murányi Borbála 1 k, Deák Rozália 1 k, Döbrei Anna 60 f, Bartus Klára 60 f, Deák Karolina 60 f, Bartus Rozália 60 f, Új Erzsébet 60 f, Deák Teréz 60 f, Vaszko Rozália 60 f, Bujáki Mária 60 f, Sutor Veronika 60 f, Bartus Julia 60 f, Murányi Mária 60 f, Borzák Mária 60 f, Pap Klára 40 f, Vanya Verona 40 f, Oldal Mária 40 f, Kuris Julianna 40 f, Kuris Julianna 40 f, Deák Teréz 40 f, Jónás Mária 40 f, Kovács Erzsébet 40 f, Deák Terézia 40 f, Deák Judit 40 f, Galo Mária 40 f, Bódi Borbála 40 f, Kovács Erzsébet 40 f, Deák Terézia 40 f, Lados Erzsébet 40 f, Deák Terézia 40 f, Háfra Borbála 40 f, Kollár Rozália 40 f, Deák Margit 40 f, Béres Terézia 30 f, Bollók Klára 30 f, Bollók Borbála 30 f, Fülöp Erzsébet 30 f, Vaszko Teréz 30 f, Kocsis Apollónia 30 f, Oravec Verona 60 f, Új Borbála 30 f, Galo Julia 30 f, Galo Teréz 30 f, Bartus Erzsébet 30 f, Vaszko Mária 30 f, Nagy Anna 30 f, Galo Rozália 30 f, Kiszél Erzsébet 30 f, Deák Judit 24 f, Háfra Julia 24 f, Kallo Rozália 24 f, Deák Rozália 24 f, Szabó Anna 24 f, Szabó Borbála 24 f, Veszelyovszki Anna 24 f, Pap Veronika 24 f,

Deák Rozália 24 f, Deák Rozália 24 f, Pál Mária 24 f, Czeglédi Teréz 24f.

Piliny fiókközség Müller Mária 2 k, Deák Mária 1 k, Tözsér Mária 40 f, Nagy József 40 f, Kovács Mária 24 f, Kovács Rózi 24 f, Uj Erzsébet 24 f, Csomán Mária 24 f, Marton Teréz 24 f, Tözsér Borbála 24 f, Bartus Verona 24 f, Kereszti Verona 24 f, Bóna Borbála 24 f, Bollók Julia 24 f, Csóri Verona 24 f, Máté Anna 24 f, Borzák Verona 24 f, Bódi Emera 24 f, Bollok Erzsébet 24 f, Kovács István 24 f, Pusztta Anna 24 f, Horvát Rózi 24 f, Zsidai Rózi 24 f, Nagy Margit 24 f, Berta Borbála 24 f, Zsidai Rozália 24 f, Bódi Rózi 24 f, Horvát Borbála 24 f, Bódi Julia 24 f, Kovács Emera 24 f, Veszelyovszki Mária 24 f.

Felfalu fiókközség. Bódi Rozália 2 k, Bódi Rozália 1 k, Kovács Fáni 1 k, Kuris Borbála 60 f, Kuris Borbála bakter 60 f, Bodi Verona 60 f, Bartus Judit 60 f, Baranyi Mária 60 f, Radvanszky Marcsa 60 f, Bódi Katalin 60 f, Kovács Borbála 60 f, Serfőző Verona 60 f, Kuris Teréz 60 f, Vámos Verona 60 f, Kuris Rozália 60 f, Kuris Judit 60 f, Tra-szinszki Judit 60 f, Kuris Katalin 60 f, Pusztta Teréz 40 f, Baranyi Rózi 40 f, Kuris Verona 40 f, Csóri Teréz 40 f, Kuris Karolina 40 f, Bódi Mária 30 f, Bódi Borbála 30 f, Kuris Malvina 30 f, Kuris Etel 30 f, Obrecsán Teréz 30 f, Kuris Julia 24 f, Bartus Judit idb. 24 f, Huszár Mária 24 f, Zseli Rozália 24 f, Csóri Mária 24 f, Kuris Mária 24 f, Kuris Teréz 24 f, Nagy Zsuzsanna 24 f, Kuris Éva 24 f, Kuris Rózi 24 fillér, Dobos Verona 24 f, Varga Amália 24 f, Deák Borbála 24 f, Bódi Borbála 24 f, Kuris Borbála 24 f, Bódi Teréz 60 f. Összeg: 78 k46 f.

Szerkesztő: Dr. Breyer István.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET
KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály kiskunmajsai plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 3 korona.

Félévre csak 1 kor 50 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Kiskunmajsán.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

Ő csász. és apostoli királyi felsége legmagasabb elismerése. Sokszorosán kitüntetve

RÓTH MIKSA

cs. és kir. udvari üvegfestő

Budapest, VIII., Kender-u. 22. és 24. sz.

Mindennemű **üvegfestmények** a legegyszerűbbtől a leg-
gazdagabb kivitelig. Diszes **üvegmozaik-munkák**

velencei modorban.

Sokszorosán
kitüntetve ■

*Egyházi ruhák
és fehérneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhimzés.*

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntette: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

*Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók gyára*

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 15. szám alatt.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

*Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket, Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranciák, stáció-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök.

